

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Évesz évre 150— L., félévre 85— L.,
Egyes szám ára 4— L.
Külföldre egész évre 250—

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (v. Brassai-utca)
5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Tanulságos vita.

Egy kiváló természettudós mondotta: könnyebb megmondani azt, hogy a puskaport ki találta fel, mint azt, hogy ki találta fel a puskapor készítés titkát ugyanis a kínaiak

ősi idők óta ismerik.

A kínaiak azonban nem öldöklésre használják, hanem tüzijátékot rendeztek a puskapor segítségével. Az emberek is igényt tartottak arra, hogy ők találják fel a puskaport. Nem is olyan régen pedig az európaiak még meguknak követelték a dicsőséget.

Tehát igaza volt az említett természettudósnak, ilyen körülmények között nem lehet tudni, hogy ki találta fel a puskaport?

Sok találmány közt uralkodik hasonló bizonytalanság. A puskapor esete különösen a varrógép feltalálására vonatkozik.

Általában Howe nevet tartják a varrógép feltalálójának. —

Abban azonban, különösen a németek azt szokták bizonyítani, hogy a varrógépet német ember, Madersperger mérnök találta fel. Előtte Howe Elias előtt, aki 1844-ben találta fel a Singer varrógép őseit. Madersperger po-

dig már ezelőtt 100 évvel megszerkesztette az első varrógépet és állítólag az ő találmánya alapján tökéletesítették tovább Amerikában. Ezzel kapcsolatban a lapok — különösen a né-

met újságok — nagy cikkeiben emlékeznek meg Madersperger mérnökről és találmányáról s követelik Madersperger dicsőségének elismerését.

Előttünk rokon-szenves a németek harca, amit az igazság kiderítéséért folytatnak, hiszen nekünk magyaroknak is van csaknem hasonló sorsu feltalálónk. A Bihar megyei Vértés község temetőjében pihen jeltelen sírban Irinyi János, a gyufa feltalálója. Sorsa, végzete mindenben hasonlatos a Maderspergeréhez.

Erdemes tehát megemlékeznünk a Madersperger esetéről, mert arra figyelmeztet, hogy mi is tartsuk számon elfelejtett, jeltelen sírban nyugvó nagy-

jainkat. Egyébként is tanulságos dolognak tartjuk a varrógép kérdésével való foglalkozást. A megromlott gazdasági viszonyok következtében, továbbá ébredő, magyar nemzeti öntudatunk hatása alatt, a háziszótt és otthon meg-

varrt ruhák mind jobban terjednek. Kezdjük megérteni, hogy a háziszöttes ruhák viselése hármassal jár: *olcsóbbak, jobbak,* mint a bolti áru és *nemzeti jellegünk* megőrzésének egyik legfőbb forrásai.

Annak az örömdetes ténynek a megállapítása után, hogy ma már a városi, ugynevezett uri osztály körében is mind jobban terjednek a háziszöttemények, megállapíthatjuk, hogy a *varrógép* mind nagyobb jelentőséget nyer a magyar családok házaiban. Falvakon nagyon sok házban a család egész ruházatát otthon készítik szaporán berregő varrógépeken. Sok szegény, magyar özvegy asszony keresi kenyerét varrással és sok szegény leány gyűjt hozományt varrógépe segítségével. A varrógépnek tehát magyar, kisebbségi sorsunkban

különös jelentősége van.

A varrógép feltalálójának személye folyó harral kapcsolatban ezeket a gondolatokat tartottuk érdemesnek leírni. A gondolatok közül minden olvasónk számára kettőt kiemelve hangsúlyozni kell aláfesteni: *becsüljük nagyjainkat, szedjük elő emlékeiket, a déd homályából. Berregjenek szaporán falvainkban a varrógépek, hogy több ruházati cikk készülhessen otthon.*

Ha ez így lesz, a magyar nép lelki anyagi állapota örömdetes lépéssel fog előhaladni.

A vitából tehát, hogy ki találta fel a gépet, bármennyire is távol áll a magyar nemzet érdeklődésétől, ime mi is vonhattuk hasznos tanulságokat.

Vissza a magyar múlt szépségeihez!

1. Hogyan öltözködtek az elődök?

Székelyföldi református egyházmegyéknőszövetségei a kora tavaszán a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó-kollegium tornacsarnokában nagy összejövettel tartottak, amelyen a székelység földjét, történelmét, vallási életét és népművészetét ismertették. A konferencia egyik legfontosabb feladata volt a népművészeti alkotások közül éppen azoknak a megismertetése, amelyekben derék székely nőtestvéreink teremtő ereje, munkássága nyilatkozik meg. Hogy ezt mindenki meg is szemlélhesse, a különféle székely szöttesekből, székely varrottasokból, kézimunkákból kiállítását rendeztek.

Mivel ugyancsak ennek a nagy gyűlésnek a feladatai közé tartozott az eredeti háromszéki népviselet felújítása, a sepsiszentgyörgyi nőszövetség hónapokon keresztül gyűjtötte a régi száz-százhusz esztendő emlékeit, szöttes mintákat, régi ruhadarabokat és megfelelő tanulmányok végzésére szakembereket is felkért. Az összegyűjtött adatok alapján a mindkét nembeli történeti, néprajzi és művészeti szakértőkből álló bizottság megállapította, hogy mik a háromszéki népviselet jellemző tulajdonságai.

A szorgos vizsgálatokból a hűtlenül elhagyott háromszéki viseletről annak következő sajátságai voltak megállapíthatók:

A szötteshez a következő színeket alkal-

mazták: kék, fekete, fehér, piros, világosbarna, de ez a kávészínű önállóan nem „siritett“-en fordul elő. Jellemző, hogy csak ritka kivételképp s még így is csak gyéren található.

A csikokat keskenyre fogták, a csukudvarhelyi széles sávokkal ellentétben togatott színekkel, sokszor siritett színnel, ami jellemző „felleges“ mintát ad.

A legrégebbi leírások igazolják, hogy hordták a lájbit, a vállviseletet, amelynek aljában egyszínű volt és rendszeren a szoknyához azonos anyagból készült, de módosabb esetben selymet vagy bársonyt alkalmaztak. A térőszínű lájbi is előfordult. A lájbi először esolódott és gombok ritkábban fogták alján fekete zsinór szegéllyel, mely a karkéz láznál is folytatódott. A vagyonszórt keskeny bársonyszegély is volt, felette pár rend zsinórral.

Az ingváll ujja fenn, mintegy a vállnyire, sima, testhezálló, ehhez varráncbaszedett, bő, hosszú ujj, mely a vállnál másfél centi széles behúzással kötődik és kiszélesedő része keskeny szíval disszel zárul.

A nyakkivágásnál szintén ráncbaszedett, csipkével végződik. Nagyon magas, ráncba szedett nyakat alkot, amely két gombbal záródott.

A szoknya koroba szedett és az alján két-három sor 1—1½ cm. széles fekete zsinór. A szoknya soha sem volt vágott.

Az idősebbek „vizitkét“ viseltek. A kötény sohasem volt himzett. A fiataloké fehér, az öregebbeké fekete csipke széllel. A lábon puhaszáru csizma, felül piros pánntal.

Az így feltámasztott viseletet a nőszövetség összejövételén pár háromszéki lányon jelenítették meg, de összehasonlítás okából a csiki, gyergyói, udvarhelyi, sőt marosszéki ruhákba öltöztötteket is állítottak be.

A gyűlésre csaknem minden háromszéki faluból a székelység ezeret jóval meghaladó sokasága sereglött be, úgy, hogy a Mikó-kollegium tornacsarnoka befogadásukra szűknek bizonyult.

Kernné Bibó Erzsébet volt a „székely nap“ kezdeményezője, lelke és szervezője, amiért hálával és elismeréssel tartozik nemcsak a székelység, de az egész magyarság is. Úgy ő, mint Csutak Vilmosné, aki nagyérdemű előadást tartott, székely viseletben vettek részt az emlékezetes nagy gyűlésen.

Sz. B.

2. Magyar szépségek rajongója.

Szász Mártonné—Bene Ilona, a magyar-régényi református papné meghalt.

E szomorú híre megmozdult Marostorda magye magyar népe és sok szegény asszony sirva kérdezte: Immár ki fog rajtunk segíteni? Ki ad munkát? De ki vigasztal meg bennünket bánatunkban? Ki ad biztató szót, okos tanácsot sűrű gondjaink közepette?

Valóban a nagytiszteletű asszony végleg elment és konyhájának ajtaját már nem nyitja-csukja egész nap a sok mives-bajos asszony.

Az ő nagy konyhája volt a szép himzések és varrottasok műhelye! Főzés mellett ott rajzolgatta a marostordai gyönyörű varrottas mintáit; egészítette ki a régi gyönyörű munkák, minták leszakgatott részeit; ott hámozta le a mintákról a felesleges, a beletévedt idegen varrottasokat; állapította meg, hogy melyik minta, melyik szín milyen darabra is való...

Közbe, közbe nyilott az ajtó s mosolygott a sok Katinéni, Julinéni, a sok Pendzsi, Szuszika, rendre, sorra... kitergette a kész megrendelt munkát s a maguk szötte vász-alkaról leragyogott sok száz évről megmaradt szépsége, mint régi székely asszonyaink okos gondolatának, vidám kedvének bizonyítéka.

Szenvedéseimtől teljesen megszabadultam!

Több mint egy évig szenvedtem bal váll-izületemben időnként igen heves rheumás fájdalmakban. E fájdalmaktól rövid idő alatt, más eredménytelen kísérletek után, teljesen csak az Önök Togat-ja szabadított meg. (Különösen meglepő volt a Togat-tabletták biztos hatása, s az a körülmény, hogy jól türtem. Még napi 9 tablettás adagok sem váltottak ki kellemetlen mellékhatást, [gyomor stb.]) Ezért mindazok részére, kiket ilyen, vagy hasonló fájdalmak kínoznak, a Togat alkalmazása ajánlatos. Puri Norbert, Brassó.

Norbert Puri

A Togat gyors és biztos hatású gyógyszer rheuma, köcsvény, idegzsába és hátfájások, álmatlanság, spanyolnátha és hüléses betegségek ellen. Togat kiválasztja a húg-savat, bakteriumölő, tehát a bajt gyökerében támadja meg.

Több mint 6000 orvosi vélemény. Egy kísérlet meggyőző! Az összes gyógyszerárakban. Leí 52.—

Aztán újból adott munkát a Nagytiszteletű Asszony jól megmagyarázgatva, hogy becsületet csak a jó munka szerez; hogy „nem lesz új divat“, nem „új divatot“ kell varrni, hanem az ősanjáinkról maradtakat, hogy így még egy ezer évig megőrződjenek a régi emlékek.

Közbe-közbe megtudakolta a Nagytiszteletű Asszony a sok száz minta régi nevét és emlékezetül feljegyeztette így a csudálatosan szép régi szavakat: *szembeszives, töröttzsáronyu, fenyőágas, Bálint Minya-forma, vackorfás...*

Jegyeztette, hogy miként utánozza tüvel a sok asszony a természetet, a madarakat, az egereket, a „vadtehént“.

Feljegyeztette a színes „zsinor“-varrások sokféleségét, nem felejtkezett el felírni az „ág“, az „ős-ág“ szegélymintákat, a „kötés“ 10—15 féle formáját...

Feljegyezte a sok népszokást, ami egyik-másik varrottas munkával kapcsolatos. Így tőle tudjuk: mi az a halottkendő, a halottlátó kendő, a komakendő... Nagy dolgok ezek, nem is adja el a nép, hanem él velük temetések, keresztelők alkalmatosságával ősi szokás szerint. Felírta a „Neked-éneklés“ nevezetű varrottas munka dolgát is, amelyiknek az a természete, hogy varrás kezdetén, varrás közben két asszonynak egymás felé kell, hogy hajoljanak, énekelvén a régi zsoltárt: „Neked éneklek“.

Tőle tudjuk, hogy a „magyar gyász“ szinre a Felső-Maros mentén a fiatalabbaknak a fekete-piros, ellenben az idősebbeknek a fekete csak búzakékekkel jár.

Igy évek során a Nagytiszteletű Asszony gyűjtögetett és gyűjtögetett... És rendre 500-nál több gyönyörű mintát több színben, szép arányos elrendezésben. Csak a terjesztést várja, hogy hirdesse, hogy a marostordai varrottas színben, formában, beosztásban egészen más, mint akár a torockói, akár a kálotaszegi; de velök teljesen egyenlő értékű.

Ezeket a nagy értékeket a Nagyasszony *önzellenül*, szükös papi fizetéséből vásárolgatta, varratta valóban az utolsó percben, mielőtt „a mai divat“, az idegen hatás gyökerében pusztította volna el ezeket az eredeti, az ősi megnyilvánulásait az igazi magyar léleknek.

Elment a Nagyasszony, de felejtteni nem fogjuk. Lehetetlen azt elfelejtteni, ki jóságos

szívvel, szívós kitartással, nemes áldozatos, zetlenséggel megállította a magyar széppusztulását és megértette száz munkatársát, hogy magunknak kell első sorban a magunk megbecsülnünk.

A két évvel ezelőtt Maros-Vásárhelyt rendezett kiállítása bebizonyította, hogy jó ut haladt.

Csak őszintén sajnálnunk kell, hogy ez jó ut oly rövidre volt szabva az ő számára.

Legszebb emléke az lesz a Nagyasszonynak, a régeni tiszteletes asszonynak, ha Marostorda-megyei magyar asszonyok és nyok az ő nyomdokain fognak haladni.

Kovács Dezsőné

Külföld

Hitler beszéde után.

Napokon át attól lehetett tartani, hogy a gonosz szellemek elszakgatják láncukat és újra pusztulással borítják el a világot. A háboru küszöbén állottunk.

Hitler kormányzatának némely megnyilatkozásai nagy izgalommal töltötték el a nagyhatalmokat. Amerika elnöke szükségesnek látta, hogy erélyes szózatban figyelmeztesse Európa népeit a fegyverkezés csökkentésére s ezzel kapcsolatban a fenyegető háboru elkerülésére. Anglia közvéleménye Németország ellen fordult, Franciaország pedig már kardját kezdte csörtetni s azzal fenyegetőzött, hogy védekező háborut kezdeményez a harcias Németország ellen. Olaszország ugyan nem fordult a németek ellen, de szintén aggodalommal figyelte az eseményeket.

Ilyen körülmények között az egész világ izgalmas feszültséggel várta, hogy Hitler kancellár nyilatkozatot tegyen Németország külpolitikai terveiről. Ettől a beszédétől függött, hogy a háboru gonosz szellemei elszabadulnak-e pusztító utjukra.

A Hitler beszéde elhangzott és Európa fölül elüzte a vészes fellegetket. A beszéd a béke mellett nyilatkozott, Németország nem akar fegyverhez nyulni keserves sorsának megváltoztatása végett. Ez nagy elégtételül és meg-

nyugvásul szolgálhat az ugynevezett győztes államoknak, amelyeknek attól kell tartaniuk, hogy kiesikart zsákmányukat visszaragadhatják a fölébredt Németország.

De Hitler beszéde a legyőzött, méltatlan sanyargatott nemzeteket is kielégíti. A német kancellár ugyanis erélyesen hangoztatta a világ közvéleménye előtt, hogy Európa mindegyikébe az elhibázott békeszerződésekből származik. Ezek a szerződések tönkretették a legyőzötteket, de a győzőknek sem voltak javára.

Németország tehát tovább is követel fogja a békeszerződések megváltoztatását. Egyebekben pedig arra törekszik, hogy kommunizmust, amely már-már veszedelmes döntötte Németországot, teljesen elfojtsa.

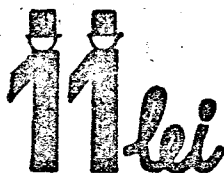
A német helyzet különben Magyarországot is nagyon közelről érinti és élénken foglalkoztatja. A parlamentben elhangzott beszédekre Gömbös Gyula miniszterelnök meghatározó nyilatkozatokat tett. Magyarország csatlakozik a német irányzathoz és a kérdésben is a maga érdekei szerint fogja dönteni. Olyan megoldás, amely Magyarországot és Ausztriát újra egy irány alá helyezné, többé nem kívánatos Magyarország számára.

Hillerék Ausztriában. Frank
 or igazságügyminiszter na-
 gyobb kísérettel Bécsbe ment,
 hogy az osztrák-német egyesü-
 lés ügyéért izgasson. Megérke-
 zésekor az osztrák kormány
 megbízottja kijelentette előtte,
 hogy nem szívesen látott ven-
 dég Ausztriában, mert több be-
 szédében súlyosan megsértette
 az osztrák kormányt. Frank
 előadását ennek ellenére meg-
 tartotta, előbb Bécsben, azután
 Grácban s itt megint durván
 megsértette az osztrák kor-
 mányt. Erre kiutasították.

A kiutasítás nagy izgalmat
 okozott Németországban, de to-
 vábbi következménye nem lett.
 Hiszen nyilvánvaló, hogy Frank
 megsértette a vendégjogot. Kö-
 zelebről azonban Papen volt
 kancellár fog Bécsbe utazni,
 hogy a jó viszonyt helyreállítsa
 a két rokonnépü ország között.
 Amint látszik, Ausztria eré-
 kesen védi önálló állami létét.
 Saját akaratából is, de azért is,
 mert tudja, hogy ebben a kér-
 désben Franciaország is, Olasz-
 ország is egyformán támo-
 gatják.

Hármas találkozó. Rómában
 Mussolininál. A két ven-
 dég, a két másik politikus Doll-
 fuss, az osztrák —, és Hitler, a
 német kancellár. Bizonyára az
 osztrák-német csatlakozás kér-
 dése is szóba fog kerülni a ta-
 lálkozón s Mussolini meg fogja
 említeni Hitler előtt is azt a fel-
 tételt, hogy ez az egyesülés
 nagyon könnyen felboríthatja
 Európa békéjét. Ez után tár-
 gyalhatnak majd Dollfuss és
 Hitler államaik kölcsönös vi-
 szonyáról.

A magyar mintavásár. A min-
 tázás eddigénél nagyobb arányu
 mintavásár minden eddigénél
 nagyobb sikerrel járt. Hatvan-
 ezer nem budapesti látogatója

11 lei
 az ára 4 darab

KOPROL

hasajtónak

új alumínium csomagolásban

1. db. KOPROL

10. db. KOPROL

3 lei

27 lei

volt s ezek között huszezer kül-
 földi. Ezenkívül igen élénk volt
 az üzletkötés. Belföldre is és a
 külföldre is. A külföldre eladott
 áruk értéke meghaladja a 250
 millió pengőt.

Ez magában véve nagy ered-
 mény, mert friss vért adott a
 magyar gazdasági életnek. De
 még nagyobb eredmény az a jó
 hatás, amit Budapest szépsége
 és a magyarországi állapotok
 nyugodt rendje keltett a kül-
 földi látogatók között, akik kö-
 zül többen kijelentették, hogy
 ma Magyarország a legrende-
 zettebb és legnyugodtabb életű
 állama Középeurópának.

Arany Magyarországon. A
 Dunántul, Ács és Komárom kö-
 zött a föld mélyében, a Duna
 öskavics rétegében dus arany-
 réteget találtak. Kimosásra al-
 kalmas és érdemes aranyat.
 Külföldi tőke bevonásával hal-
 talmas aranyosó telepet fog-
 nak felállítani s ily módon nem-
 csak az ország anyagi erejét
 erősítik a kimosott arannyal,
 hanem sok munkásnak, köztük
 földmunkások százainak adnak
 kenyeret.

Az előkészítő munkálatok most
 vannak folyamatban s remélik,
 hogy jó eredménnyel fognak
 jární.

Első áldozóknak, bérnálóknak

a legszebb imakönyvek kaphatók olcsó áron a MINERVÁNÁL, Cluj-Kolozsvár.

	Fehér kötés	Vézonkötés
Gyémántok, 4,5×6 cm.	120.—	40.— Lei
Gyöngyszemek, 5,5×8,5 cm.	—	100.—
Isten a valódi szeretet 7×10 cm.	140.—	90.—
Uj lelki manna " 7×10 "	160.—	—
Üdvözlégy Mária 9×12 "	280.—	—
Cseplő: Üdvösség gyöngyei 7×11 "	—	72.—
" " párnázott kötésben	—	98.—
Lakner: Leleki harmat " 9×12 cm.	—	30.—
Hevadói: Liliomszirmok 9×12 "	—	50.—
Blaskó: Irádság és élet (leányoknak) 9,5×13 cm.	—	180.—
Sik-Schütz: Imádságoskönyv 9,5×13 "	—	180.—
P. Biró: Nelelejs 9,5×14 "	—	35.—
Bangha: Imakönyv barkötésben 8,5×11 "	98.—	—
Katholikus keresztényélet füzve 10 lei	—	20.—

Belpolitikai hírek

Erélyes intézkedéseket tervez a kormány a szélsőséges mozgalmak ellen. A kormány értekezletre hívta össze a prefektusokat és a főügyészeket, hogy a Romániában észlelhető szélsőséges mozgalmak elleni teendőket megbeszéljék. Ebben a munkájában a kormányt az ellenzéki pártok is támogatják. Sőt még a liberális párt vezére, Duca is kijelentette, hogy ő és pártja ebben a munkában teljes erejével a kormány mellé áll.

Mozgolódnak Bárdos urék. A gazdasági szövetség hangzatos jelzője alá tömörült kormánypárti zsoldosok Erdély minden magyarlakta helyén próbálják szervezni pártjukat. A székelyföldi kudarcok után Bárdos Péter Kolozsváron akart nagy gyűlést rendezni. Minthogy azonban egészen jogosan attól tartottak a vezetők, hogy a nagygyűlésen kevesen fognak megjelenni, lemondottak a gyűlés megrendezéséről. A gazdasági szövetség Kolozsváron megjelenő hivatalos lapja, a Mai Világ a napokban megszünt. Reméljük, rövidesen a magát pártnak nevező alakulat is a kimúlt ujság sorsára jut.

Nyilatkozik Titulescu. Románia külügyminisztere, Titulescu érdekes nyilatkozatot tett a Pesti Napló munkatársa előtt. Titulescu kijelentette, hogy Románia őszintén kívánja a Magyarországgal való együttműködést.

— Ami történt a kisanant konferenciáján — mondotta Titulescu — nem Magyarország ellen történt, hanem azért, hogy a hatalmak tisztán lássanak a mai helyzetben. Mindez azonban nem lehet akadály annak

a helyes utnak a megkeresésére, amely gazdasági téren vezet a közeledéshez.

Titulescu szabadkai nyilatkozatában is érintette a magyar kérdést. Kijelentette, hogy rendkívüli érdeklődéssel kíséri Gömbös külpolitikai megnyilatkozásait, amelyek a magyar miniszterelnöknek a külföldön sok barátot szereztek. Titulescu szerint pár hónapon belül igen jelentős változások lesznek a külpolitikában. Szét kell kergetni a viharfelhőket — fejezte be beszélgetését a román külügyminiszter, hogy süssön reánk ismét a nap és békésebb időket éljünk.

Diákzavargások Kolozsváron. A kolozsvári egyetem diákjai állandó zavargásokkal és tüntetésekkel zavarják Kolozsvár város lakosságának nyugalalmát. Az egyetemi tanács emiatt felfüggesztette az egyetemnek biztosított azon jogot, hogy karhatalmi csapatok nem léphetik át az egyetem kapuit. Így a kolozsvári egyetemet és a klinikákat rendőrség és csendőrség szállotta meg. Az orvosi és gyógyszerészi karon nem tartanak előadásokat. A román diákok főképpen a zsidó diákságot akarják az egyetemről eltávolítani.

A király nyilatkozott a kisebbségi kérdésben. Bukaresti ujság híradása szerint Károly király

felhívta a román politikusi figyelmét a kisebbségekre. Felgyelmezte a vezető politikusokat arra, hogy keressék meg a kisebbségek felé a közeledés útját.

Gyűlést tart a szász kisebbség. A Romániában élő szász kisebbség legjelentősebb ügyvezető Sachsentag keretében vitatja meg. Ez olyan nemzetgyűlés féle, amelynek határozatait kötelezőleg ismételniük el az összes itt élő szászok 1872 óta közelebbről tartja meg a szász népkisebbség negyedik ilyen gyűlését. A szász nép első életét érdeklő tárgyakon kívül fontos tárgya lesz a gyűlésnek a szász népkisebbség és román állam közötti viszony megítálgalása. A szászok követelni fogják a nagy gyűlést, hogy a kormány tartsa be a gyulafehérvári pontokat, teljesítsék meg az országban, kivánni fogják a kisebbségi törvény létesítését, a szász nép egyenjogosítását az állami élet minden területén, egyházi és iskolai önállóságot, a német anyanyelv szabad használatát, a nemzeti országkataszter szerinti választójogot. A szászok által befizetett adóknak megfelelően szász kulturális szociális intézmények támogatását, messzibbre látó gazdasági politikát, a közigazgatás politikai kamentességét és a visszaélés kiirtását.

NINCS VESZÉLY Ha védekezik!

Permetezzen most az araszoló és más kártevők ellen

ARZOLA permettel,

a pókhálós hernyót pusztítsa

THANOL vagy LIBEX permettel.

Részletes felvilágosítás

Frederic Spodheim & Co, București 2., B-dul Elisabeta 55. vegye át a „MAGYAR NÉP” Szerkesztőségénél Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. P. (volt Brassai-utca) 5.

Hírek

Hősök napja. Áldozó csütörtököt a világ népei a háboruban elesett hősök emlékének szenteltek. Emlékezzünk mi is a keletre és hála érzésével azokra, akik a világháboruban hazatértek és nemzetük védelmében meghaltak.

Falusi táncmulatságok után nem kell zeneilletéket fizetni!

Falusi táncok alkalmával sokszor kellemetlenséget okoztak a mulatók a mulatni vágyó ifjaknak azzal, hogy zeneilletéket követeltek a táncokért. A Kultúrminiszter most rendezte el a kérdést. Elrendelte, hogy a községekben rendezett táncmulatságok után nem kell az elvezetett zeneszerzői illetéket fizetni. A rendeletre vonatkozólag a következőket hoztuk előnk tudomására. A belügyminisztérium 4577. A. számú rendeletével 1933. április 4-én kelt rendeletével megtiltotta, hogy a falusi ifjak által vásár- és ünnepnapokon rendezett falusi táncok alkalmával, mikor az ifjak és leányok az őseiktől költhetnek néptáncokat, költhetnek és dalolnak, követeljenek, hogy ilyenkor zeneszerzői illetékeket szedhesse az erre illetékes hatóságok.

Bezárult a budapesti nemzetközi vásár. A budapesti nemzetközi vásár véget ért. A vásár a legnagyobb siker jegyében zárult. A kiállítók jelentős üzleteket kötöttek. A vásárt nagyon sok külföldi látogatta. Csehszlovákiából 30 ezer, Németországból 20 ezer, Jugoszláviából 8 ezer, Ausztriából 7 ezer látogatója volt a vásárnak. Más országokból és világrészekből nagy számban jártak a vásár területére Budapest.

AGYVERNÉKI SZERVEZET

fejlődését, tapfálását a legjobban azáltal segíthetjük elő, ha reggeli és uzsonnatejhez 2-3 kávéskanál Ovomaltine-t adunk.

OVOMALTINE
AZ ERŐ ÉS EGÉSZSÉG

Külön utakon?

Nagy megértéssel és átérzéssel olvastam a Magyar Népmájus 13-iki számában „Ne üssük önmagunkat” című cikket. Biztató és öröndetes az a meglátás, mely rámutat arra, hogy a sok rossz, levetkezendő és elhagyandó faji tulajdonságunk mellett van egy felcsillámoló, biztatást adó jó tulajdonság is. Ez: a szövetkezés eszméjének felkarolása, megvalósítani akarása. Örömmel olvasom, hogy az udvarhelymegyei gazdák szövetkeztek a tejtermékek értékesítésére. Készülnek a csikmegyei székely testvérek szövetkezeti társulással kihasználni az erdők okosabb ki-termelését. Lelkes magyar aszszonyaink szövetkeznek a különböző vidékek házi szötte-seinek értékesítésére. Kolozsvárt megalakult a „Hargita” szövetkezet a falu terményeinek, készítményeinek forgalomba hozatalára. Marosvásárhelyen megalakult a „Maroszéki Általános Gazdasági Szövetkezet”, mely az iparosok, kereskedők és egyéb városi elemek összefogását tűzte ki céljául.

Mind öröndetes jelenségek, de mégis van bennük aggodalomra okot adó jelenség is. A

szövetkezet fogalma egy célra való törekvést, összefogást jelent. Kezet-kézbe, vállat-vállhoz s így haladni egy uton. Ezek az ujonnan alakított szövetkezetek a Csikmegyei, a kolozsvári „Hargita”, a marosvásárhelyi „Magaszó”, úgy indultak, mintha itt Erdélyben nem volnának évtizedes szövetkezeti intézmények, központok, a „Hitelszövetkezetek Szövetsége”, a „Hangya” fogyasztási és értékesítő szövetkezeti központ. Mindkettőnek kötelékébe legalább 300—300 életképes fiók ma is tartozik. A szövetkezeti eszme története, haladása, kifejlődése azt mutatja és igazolja, hogy ott lett erős, életképes, iránytmutató a szövetkezett, ahol az erők összefogtak és egy uton indultak s nem külön utakon! Ez a mi magyar betegségünk egyik faja, hogy a meglevő intézményeinket nem vesszük figyelembe, a mende-mondák nyomán lebecsüljük, mellőzzük. Pedig a szövetkezés, ha az valódi szövetkezés — nem érdekcsoportos alakulás — azt hozza magával, hogy vizsgáljuk meg a meglevőt, javítsuk esztelenes fogyatkozásait, hibáit s induljunk egy uton.

Ürmösi J.

Világkörüli utra indult két székely iparos. Szentés József és Kőkőssy János, székelyudvarhelyi iparosok világkörüli utra indultak. A két székely fiu Berlinen, Párison és Spanyolország fővárosán, Madridon át Afrika felé akar utazni. Ugy tervezik, hogy utjuk legnagyobb részét gyalog teszik meg.

Templomgyalázás történt Nyárádton. Gules Dumitru, nyárádtoni csendőrmester felháborító módon sértette meg a nyárádtoni római katolikus templomot. Elvitte a templomból az oltárszőnyeget és levétette a gyertyákról a husvéti, piros szalagot. A templomajtot ősi szokás szerint a legények husvétkor fel akarták díszíteni. Az őrmester urnak ez sem tett és a legényeket husvét vasárnapján reggel lezárta a csak estefelé engedte ki őket. A templomgyalázó őrmestert a róm. kath. egyház feljelentette a marosvásárhelyi csendőrszázad parancsnokságánál.

A Zeppelin újból átrepülte az Óceánt. A németek óriási léghajója, a Zeppelin átrepült Délamerikába és utjáról szerencsésen visszatért. A nagy léghajó utját simán, minden zavar nélkül tette meg.

Nagy jégeső pusztított Brassóban. Brassó felett nagy vihar vonult át. Mogyorónagyságu jég hullott. A jégeső a vetésekben és a virágzó gyümölcsfákban óriási kárt okozott. A jégeső után a jég 5 centiméteres réteggel takarta a földeket.

Borzalmas vérfürdőt rendeztek a japánok Kínában. A japán-kínai háború borzalmas gyilkolások között folyik. A japánok békés városokat bombáznak és kíméletlenül öldöklnek a polgári lakosságot. Ciman városban kétezer kínait gyilkoltak le.

Teljes pusztulás veszedelme fenyeget egy községet. Barlad közelében Popesti község környékén az állandó esőzések miatt a talaj nagy területen süllyedőben van. Szakértők megállapítása szerint ezen a területen valamikor nagy mocsarak voltak és az idők folyamán csupán a talaj felszíne keményedett meg. Most a nagy esőzések miatt az altalaj felázott és a föld felső része mindennel, ami rajta van, süllyedni kezd a mélybe. Néhány hét alatt valószínűleg az egész község el fog tűnni a föld mélyében. A lakosság riadtan menekül pusztuló falujából.

Halállal végződött a március. Náprád, szilágyi községben Critca Traian éves fiucska madárfészekbe mászott egy fára. Az ág alá esett. Olyan gyorsan megsebesült, hogy néhány órai szenvedés után meghalt.

Mesés értékű kincsre talált egy svéd földműves. 1633-ban Wasa svéd királyi család elvette a családi kincseket. Háromezred száz esztendő telt el és ezalatt az idő alatt nem találtak a kincsnek nyomára. Most egy Jenson nevű földműves Kropp községben ráta a kincsre. Jenson a krumpló földjén dolgozott, mikor kemény tárgyba akadott a pája. A földműves tekintette nagyságu ládát ásott ki a földből és felnyitotta. A ládában legcsodálatosabb ékszerek voltak. Gyémántok, nehéz aranyláncok, karkötők, drágakövek kirakott kereszték, velencei vösmunkák, arany pénzek küdtek a ládában. A földműves a leletet bejelentette a hatóságoknak. A nagy kincset a székelyholmi Nemzeti múzeumban helyezték el. A földműves jutalmat kapott az államtól, hogy ma a vidék leggazdagabb birtokosa.

A „Zeppelin” léghajó.

Levél egy csoda-papagályról. A következő levelet kaptuk: „Eset történt velem. Néhány nappal ezelőtt egy papagályt kaptam ajándékba, de a díszes állat csak hosszát tiltem az álmos papagály előtt és folyton mondogatta: „Halló, Lóri!... Halló, Lóri! Végül a papagály kinyitotta a száját és így szólt: „Mással beszélj! Erre újra álomba merültem, de a nap végképen felébredt és folyton ezt hajtogatja: „Tolnai... Tolnai... Tolnai... Nem tudom megmondani neked, hogy a Tolnait emleget a Lóri főt. Talán Tolnai Világlapját!”

A rejtélyes hindu hercegnő.

Exotikus és rejtélyes vendége volt Budapestnek: egy előkelő hindu hercegnő, aki többek között azonnal keltett feltűnést, hogy vérben mártott tollal imádkozott. Erről a hercegnőről érdekes cikket közlünk a *Déli*ből, melynek szerkesztőségét felkereste és hosszasan megbeszélgetett Indiáról. — A *Déli*ből új száma, amely gazdag tartalommal jelent meg, pompás rajzok, filmrovatot és beszédeket, valamint egyfelváltva színdarabot, folytatásos regényt és 120 képet közöl. Egy példány ára 20 fillér.

Bevált reménységek.

Lapunk múlt számában hírt adtunk arról az örvendetes eseményről, hogy a székelykeresztúri gazdasági iskolában a növendékek nagy sikerrel tették le vizsgáikat. A közleményünkben foglaltak örömmel követhetnek el mindenkit. 19-ik számunk második cikkében az Erdélyi magyarság életének pár olyan tünetére mutattunk rá, amelyek a sok nyomasztó gondok között méltán szolgálnak vizsgálásunkra. A székelykeresztúri eredmény is mindenképpen alkalmas arra, hogy egy jobb jövőben való bizodalomunkat felkeltse. Cikkünkkel kapcsolatban megállapíthatjuk, hogy a székelykeresztúri gazdasági iskola tehát minden tekintetben megfelelt azoknak a várakozásoknak, amelyeket hozta a füzött Erdély magyarsága. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni Ciomac inspektorral, aki az iskola ez évi vizsgáiban az állam képviselőjeként részt vett. Az inspektor ur kijelentette előttünk, hogy a székely ifjak tudása és munkakészsége őszinte elismerést keltett benne. Véleménye szerint az iskola előtt szép jövő áll és

**Könnyű széke lesz,
ha este Artin-dragéét ves!**

bizvást lehet remélni, hogy az iskolából kikerülő ifjak nagy befolyással lesznek a Székelyföld elmaradott gazdálkodásának megjavítására. A beszélgetés rendjén sor került annak a megállapítására is, amit már többször közöltünk velünk, hogy az iskolában az elméleti tanítás kissé túl magas színvonalon mozog.

Elmondottuk ezeket őszintén azért, mert amennyiben ezen a téren hiba volna, az könnyen kiküszöbölhető. Egyszerű tanári megbeszélés keretében meg lehet változtatni a gazdasági iskola anyagbeosztását és ki lehet választani azokat az elméleti tárgyakat, amelyek a kisgazda szaktudását helyes mértékben támasztják alá.

Egy néhány elolvasásra érdemes szó előfizetőinkhez!

Előfizetőink sokan keresnek fel bennünket személyesen, meglevélben is, hogy lehet-e vásárolni még osztálysorsjegyet most, hogy az első osztály huzásán már túl vagyunk.

A tömeges kérdézősködések hatása alatt felkerestük a „Takarékosság” részvénytársaságot (román neve: „Economia” S. A.) és ezzel a vállalattal fennálló kellemes összeköttetés alapján a következő kedvezményt értük el előfizetőink részére:

Aki most vesz sorsjegyet, annak most csak a II. osztály árát kell kifizetni. ($\frac{1}{8}$ sorsjegynél 125 lei, $\frac{1}{4}$ sorsjegynél 250 lei és $\frac{1}{2}$ sorsjegynél 500 lei). Az elmult első osztály árát az új végzőknek hitelezte a Takarékoság és csak az V. osztálynál kell ezt az összeget megfizetni. Ha pedig a sorsjegy nyerni fog, úgy a Takarékoság a hitelezett

összeget a nyereményből fogja levonni.

A mi közbenjárásunkra nyújtotta ezt a nagy kedvezményt a Takarékoság és teljes bizalommal azt ajánljuk előfizetőinknek, hogy most sürgősen vegyenek sorsjegyet és küldjék be a pénzt póstautalványon erre a címre:

„Economia S. A.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii 23. Aki $\frac{1}{8}$ sorsjegyet akar venni, az 125 leit küldjön be, $\frac{1}{4}$ sorsjegyéért 250 és $\frac{1}{2}$ sorsjegyéért 500 leit.

Ilyen kicsi pénzért 240 millió nyereményre játszik és a 80.000 sorsjegyből 40.000 nyer, tehát minden második sorsjegy feltétlenül nyer!

Egy sorsjegy a legszerencsésebb esetben 1 millió leit is nyerhet!

Méhészek figyelmébe!

Garantált liszta méhviaszból készült műlépet, hengerprésszel előállítva, bármely méretben szállít, postán utánvétellel 130 L. kg.-ként Szöllősy Gyula méhgazdasága Reteag-Retteg (Jud. Someș).

MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Termeljünk paprikát!

Közöltük lapunkban, hogy *Szentgyörgyi*, magyar egyetemi tanár a táplálkozás kutatása terén nagy jelentőségű felfedezést tett. Paprikából előállította az ugynevezett *C vitamint*. Ez a vitamin rendkívül nagy jelentőségű szerepet játszik az ember egészségének megőrzésében. Szentgyörgyit több külföldi egyetem meghívta előadás tartására. A magyar tudós felfedezése így világhírt szerzett a magyar paprikának. Szentgyörgyi most érkezett vissza Magyarországra előadói körutjáról. Utja a legteljesebb sikerrel járt. Nagy külföldi gyárak érdeklődtek a találmány iránt. Egy nagy vegyészeti gyár rövidesen megkezdte az új szer gyártását a magyar paprikából. Terv szerint a paprikából gyógyító erejű konzerveket fognak készíteni. A magyar paprikát így rövidesen a legkiválóbb gyógyszerek közé kell, hogy besoroljuk. A felfedezésnek a magyar paprika termelésre rendkívül előnyös hatása lesz. Ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk arra, hogy falusi népünk a paprikának csak vörös, porrá őrölt lisztjét használja fűszerezésre. Ennek azonban előnyös hatásai mellett, különösen ideges, vagy betegségre hajlamos, gyenge szervezetű embereknél, káros hatása is lehet. Főképpen a csipős paprika nem ajánlható ilyen embereknek. Ellenben nagyon ajánljuk az édes (szerb) paprika termelését. Ez zöld állapotban, nyersen fogyasztva valóságos gyógyszer. *Vitaminokat tartalmaz, kitűnő étrendi hatása van, növeli az emésztő nedvek elválasztását és jó étvágyat kelt. A jó étvágy a jó és egészséges emésztés főfeltétele.*

Remélhetőleg ezek a szempontok olvasóink körében is kedvet csinálnak a paprika termesztésére. Ezért Gr. Teleki Árvéd „Növényeink hasznáról” című könyvéből közöljük az alábbi ismertetést.

A paprika leginkább az ártereken éri jól magát. Az ártereken való előfordulása és az ott élő népek által való termelése és fogyasztása összefüggésben lehet a paprikának a váltóláz ellen való jó hatásával.

A kalocsai magyar királyi paprikavizs-

gáló állomás azonban kiderítette, hogy a paprikának emésztést elősegítő hatása is van, mely a szódabikarbonikával teszi egyenlő értékűvé, azzal az előnnyel, hogy a poralakban való használata mellett már benne van az ételben, amelynek az emésztést elősegítő hatása folytán a gyomrot kiméli. Ezért lehet azt megérteni, hogy a zsirosan táplálkozó magyar földművelő, aki a gulyást, pörköltöt, halászelevet csak paprikától kipirosítva szereti fogyasztani, sohasem szorul arra, hogy Karlsbadba utazzék karára, míg a németes kényességhez hozzá szoktatott városi közönségünk, mely a paprikától fél is, meg nem is tartja előkelőnek, oly nagy számban szenved a gyomor bajban és szorul rá gyógyfürdők segítségére.

A paprikának különböző-féleségei közül minket elsősorban érdekel a szegedi rózsapaprika, amelyre a legtöbb pénzt adunk ki, ha nem termeljük magunk.

Termelni nem mindenütt érdemes, mert csak a legkiválóbb talajokon ad jó hozamot; hűvös vidéken egyáltalán nem jövedelmez, mert hüvelyeit csak teljesen kiérve használhatjuk és a nagy, tiszta jövedelmet a harmadik szedés szolgáltatja, de meg nem felelő talajon és hűvös éghajlatban soha sem is termeli meg harmadik rendbeli gyümölcseit. Hűvös vidéken azonban házi használatra érdemes termelni.

A paprika olyan melegágyi palántnevelést igényel, mint a paradicsom, Gergely-naptáján, március 12-én vetve, már április közepéig kiültetik, Szeged és Kalocsa vidékén és pedig párosával, némelykor hármasával és egy fészekbe, 40—50 centiméternyire egymástól. Hűvösebb vidéken már kezdetben 2—3 héttel hátrább kell a tavaszi fagyok miatt maradnunk. A talajt több kapálással tisztán és lazán kell tartani és mihelyt az első virágzás hüvelyei sötétpirosra megértek, az egész földön egyszerre leszedik és zsinagra fűzve száradni akasztják a fűzereket, hogy mielőbb megérhessenek a második virágzás hüvelyei.

Őszi korai fagyoktól mentes meleg al-
poldali vidéken harmadik szedésre is beérik a
még hátramaradt virág és így az év hatalmas
bevételével kell, hogy záruljon. Szegeden és a
Duna-Tisza mentén számtalan malomban
öplik a paprikát és készítik elő a kereskede-
lem részére.

Egészen másképpen művelik az öntözött
bolgár rendszerű paprika-földön a
növényt.

Itt az előre elkészített folyókák részen
álló oldalai középmagasságába ültetjük a
paprikapalántákat, egyenként vagy párosá-
val az árkokcskák déli oldalára, a nap járása-
val ellenkező oldalra felváltva káposztát le-
het ültetni, de a bolgár a paprikát szent nő-
rénnyéül tekinti és közéje semmit sem ültet.

A bolgárok termelte paprika legnagyobb
részét gyümölcs módjára, nyersen fogyaszt-
ják el. Kétségkívül nagyban hozzájárul a
paprika nagy vitamin tartalma, emésztést
előmozdító sajátsága és váltólázt leküzdő
ereje a paprikafogyasztó ember egészségi ál-

lapotának javulásához.

Nagy tömeget szoktak belőle eltenni bá-
dogdobozokba is, de ennél olcsóbban tesz el
minden háziasszony, sóval rétegezve, egész-
ben, télen hussal való töltésre (csak a torzsát
a magvakkal távolítva el), vagy felszeletelve,
apró darabos sóval rétegezve, vagy piros ká-
posztával töltve, ecetesen.

A háboru óta divatba jött a szerbgulyás
(recski étel, csuvecs), ami egyenlő mennyi-
ségű zöld paprika, paradicsom, hagyma,
krumpli, vagy e helyett rizsnek porpaprikás
zsirban való rántása útján készül, a románok
ghivecs-nek neveznek egy ilyenszerű anya-
gokból és még zöltségek keverékéből álló
konzervet.

Van még egy keleties elkészítési módja
a paprikának, ami abból áll, hogy a zöld
paprikát csak addig sütik a sütőcsőben, amíg
a héjja leválik és ekkor ecet-olajjal saláta-
képpen használják, ami különösen olyankor
egészen célszerű, mikor a paprika héjja zo-
mányszerűen meg van keményedve.

Művelődési mozgalmak.

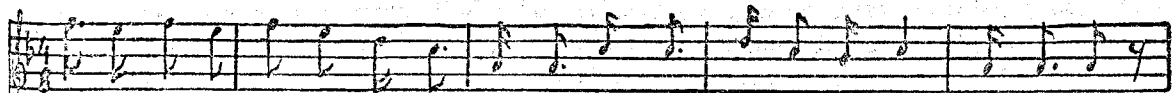
Székely dalok és dallamok.

2. Ne beszéljek rózsám veled...

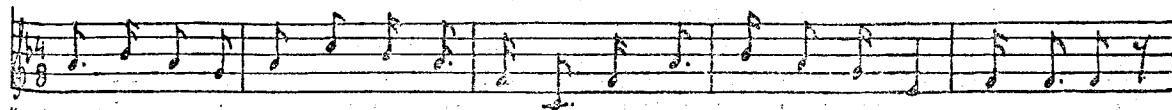
Lassu tánclelés ütem.
Vezér-dallam.

(Nóta.)

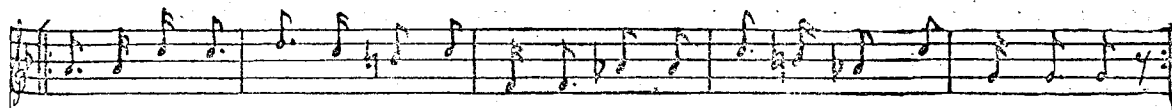
Férfi (tenor, felső sor) és női (alt, alsó sor) duettre írta:
Szilassy Tóth Vilmos.

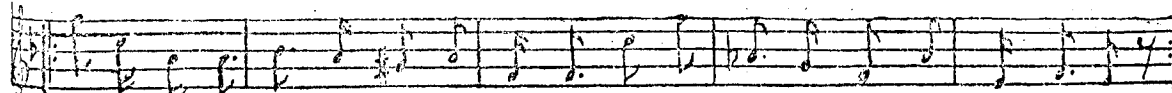
1. Ne be - szél - jek ró - zsám veled, Csak lás - sa - lak, az is könnyebb, i - haj - ja!

Vezér-dallam.

Lát-tam, nem be - szél - tem vele; — Megha - sad a szi - vem ér - te —, i - haj - ja!

2. Azt gondolod, nem is nehéz,
Ha tégedet ölel más kéz, ihajja!
Könnyes szemem távolról néz —,
Hidd el babám, nagyon nehéz, ihajja!

3. Ne haragudj rózsám azér —,
Ha ajkam a tiédhez ér, ihajja!
Mert akik egymást szeretik;
Azok közt gyakran megcsik, ihajja!

4. Egész világ rólam beszél,
De azt mind ellujja a szél, ihajja!
Kit lefelé, kit felfelé —,
Kit a rózsám háza felé, ihajja.

Mulcshatár

A BOLDOGSÁG.

*Születéstől halálunkig
egész életünk abban múlik:
nem ismerve fáradságot
keressük a boldogságot!*

*S hányszor sárgul hitünk fája
ha nem érünk a nyomába...!
Merre tanyáz? mely vidéken?
Palotákban? Uri-fényben?*

*Ne keresd a boldogságot:
benned van az csak nem látod...
csak csapongó, önző lelked
hazudja, hogy meg nem lelted!*

*Mert, halld, mit mond a boldogság:
szivem nem földi kincsre vágy!
Szeretet és igaz lélek
ez az, miben benne élek!...*

[Marosvásárhely.]

Máthé András.

A puli.

A puli-kutya nem nő nagyra. Alig nagyobb, mint egy báránybőr-sapka. Ha megnyírnák, akkor a fele se volna, olyan nagy és bozontos a bundája. Nem is igen látszik ki belőle. Némelyiknek még a szeme se látszik. Esős időben tele van ragadva sárral, földkolonccal ez a csunya kis jószág. Testállását tekintve, nincs is rajta semmi kedvelni való.

De megvan az a kiváló tulajdonsága, hogy eszes, okos.

Segítőtársa ez a kis állat a juhásznak. Segít neki rendben tartani a birkákat.

Van eset, hogy az úrféle is rákötí magát arra, hogy neki is kellene a szőlőjébe egy puli-kutya. Pedig nem úrnak való. No, meg azután szerezni is nehéz! Egyszer hire járt, hogy egy városi úr, aki szőlőt vett ott kint, adna tíz pengőt egy puliért. De ez a hír az emberek egyik fülén bemegy, a másikon meg kijön. Nem adnak rá sokat.

Azután az a hír járta, hogy nem tíz pen-

gőt, hanem tizennégyet is adna már az az egy puliért. Ezzel sem törődtek a pusztán emberek. Inkább nagyobb gondal ügyeltek pulikra, hogy valahogy el ne vesszenek. Még jobban szerették ezeket a kis kócos állatokat. Több kenyérhéjat vetettek nekik, mint azelőtt. Pedig az ilyen szűk világban biz az ember maga is megehetné a kenyérhéjat!

Egy napon az ur kocsin halad a szőlő felé. Az útszélen egy kis birkanyáj legel. Egyszer a juhászlegény s két puli őrzi. Az ur szóbaáll a juhással.

— Adjon Isten! — köszön neki.

— Adjon Isten! — fogadja a juhász.

— Hát mit mívelsz öcsém?

— Hát csak terelgetem, hol erre, hol arra.

— Aztán hány ez a birka?

— Biz az nem sok! Össze-vissza csak negyvenkettő. A többit eladták.

Igy mentegeti magát a legény, hogy csak ilyen kis gond van rábizva.

Azt mondja most az ur:

— Sok ennyi birkához két puli. Az egyikért adok tíz ezüst pengőt. Hiszen ennyi birkához elég egy puli is! Hallod-e?

— Hát az igaz, — véli a juhászlegény — egy is el van velük. De hát, nézze csak, egy testvér a két puli!

— No, csak annak lesz jobb élete, amennyi a tanyába kerül! Ott a maga házában lakik majd. Mindennap meleg ételt eszik. Hát husz pengő kell-e érte?

A juhászlegény hol az urra néz, hol a kocsira, hol meg a lovakra. Közben szurkál a bottal végével a homokos földet. Egyszer csak nagyot dőf a bottal a földbe és azt mondja:

— Nem eladó!...

— Akkor gyereünk tovább! — mondja az ur. — De ne felejtse el, hogy a husz pengő mindig megkapod a puliért! Azt se felejtse ám, hogy a gazdád azt a negyvenkét birkát is eladja a többi után! Akkor pedig még egy puli is sok lesz, nemhogy kettő.

A kocsi elindult. A juhászlegény magán maradt a nagy gonddal:

— Hát hiszen csakugyan folyton-folyvást vékonyodik ez a falka. Egyszer csak elfog az. Azután meg sok helye volt annak a husz pengőnek. Csizmára is szükség volna...

A juhász most nagyot kiált a kocsin.

— Álljanak meg!

Meg is állanak. Még vissza is fordulnak. Amikor megállnak a juhász előtt, a k...

zonnal előveszi az ülés alól az üres zabos zsákot. A juhász pedig szól Talpasnak. A kutya előjön a juhok mellől s néz az emberekre. A juhász fölemeli s beleereszti a zsákba.

— No, — mondja az ur, — hát jobb lesz az így!

Azzal kiolvassa a juhász kezébe a pénzt: kusz ezüst pengőt.

Azután a koesi továbbhalad. A juhász megint magára marad a birkák közt a másik pulival. Bizonyosan abban lel vigasztalást, hogy hiszen uri kutya lesz a Talpasból.

Amikor a pulit az uri tanya kerített udvarán kieresztik a zsákból, először is körülnéz. Hadd lássa, hova jutott! Egy pincsi-kutya meg egy vadász-kutya barátságosan közelednek hozzá. A konyhából egy darab kenyeret hoznak Talpasnak. Azután valami meleg ételt kap. Sava is van, zsirja is van; ez jó. Nem is hagy meg belőle a puli egy csöppet sem.

Most a gyerekek veszik gondjukba a négy-lábu vendéget. Elmondják neki, hogy a pincsi bent alszik a szobában, a Hektor meg az eresz alatt. Értésére adják azt is, hogy neki meg háza van, rendes kis háza. Fából készült és palnával van kibélelve. A ház mellett egy kosorba tál van ivóedénynek. Megígérik a gyerekek a pulinak, hogy ebbe a tálba mindig friss vizet meritenek a kútból.

— Bizony más világ ez! — gondolta Talpas. — Ahányszor a gazda eszik, annyiszor eszik a kutya is.

De az volt ám még csak nagy élvezet a pulinak, amikor langyos vízben megfürdették. Utána úgy ugrándozott örömeiben, hogy mindenki nevetett. Még az életunt Pincsi is kedvet kapott a játékhoz.

Azután megkefélétk a pulit. Szőréből a bozontot kifésülték. A szeme körül a szőrt le-nyirták, hogy jobban lásson.

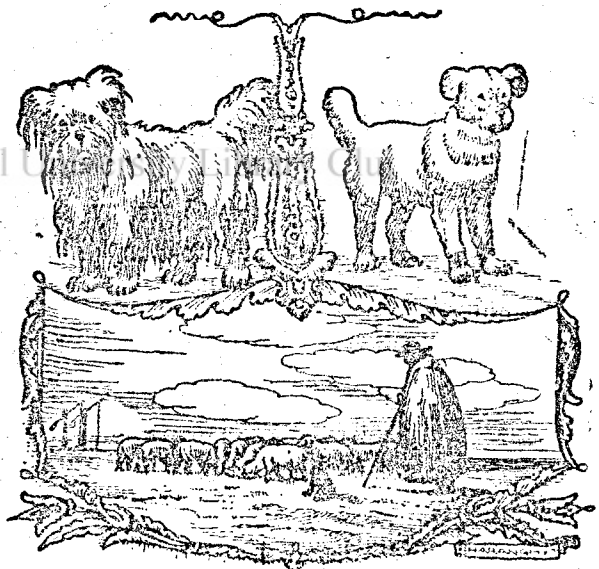
Egy nyári este vacsoráznak az emberek az udvaron. A kutyák is helyet foglalnak a közelben. Jut mindenkinek étel: kenyér is, csont is. Még szőlőt is kapnak, olyan ütődött szemeket. No, ilyen nyalánkságoknak azelőtt hírért sem hallotta Talpas!

Szép szelid este volt. A falevél sem rezdült. Egyszer csak halkán, szeliden pásztor-tilinkó szava hallatszik messziről...

Talpas nyomban abbahagyja az evést. A tilinkó meg csak szól, hol halkán, hol élesen.

Talpas nagyot ugrik. Vonit. Körülszaladja az udvart. Aztán nekirohan a kerítésnek. Átugrik rajta... Az uri szolgaságból megy vissza a puszta szabadságába, ahova a tilinkó szava hívja...

Tömörkény István.

Autogenészió

Bölesek példája.

1. Szokratesz görög böles építést épített, de mindenki kicsípette.

— Miért építesz ilyen kis házat? — kérdezték tőle.

— Oh, bárcsak annyi igazság volna, amennyi ebben a házban!

— válaszolta Szokratesz.

2. Szokratesz azt kérdezte az

ifjú Xenophontól, hogy mutassa meg neki azt a helyet, ahol a mindennapi szükségleteket be lehet szerezni. Ez aztán megmutatta a piacot, mézárskéket stb. Szokratesz azonban nem elégedett meg.

— Ugy látom, — szól az ifjúhoz — hogy te csak a gyomrodra gondolsz: jöjj velem az iskolába, mert a lélek szükségét ott lehet beszerezni.

3. Plátótól azt kérdezte valaki, hogy miről lehet egy böles

emberre ráismerni? Plátó így felelt:

— Arról, hogy ha gyalúzzák, nem haragszik; ha dicsérik, fel nem fuvalkodik.

4. Autogenészió mikor meghalott, hogy őt mindenki dicséri, így szólt:

— Ha sokan dicsérnek, nem jól esik nekem, mert dicsérik között sok hitvány ember lehet. Jobban szeretem én, ha kevesen, de csakis a jók dicsérnek.

TANÁCSADÓ

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt, (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben, mert ennek költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csakis azon levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van.

S. P. Kövesse ügyvédjének a tanácsát, mert az helyesen értelmezte az új konverziós törvényt. A Transsylvania bank betétjeit 5 év alatt 60%-os redukciónal és kamatmentesen fizeti vissza, ami a konverziós törvénynek a következménye.

„Szövetkezet.” Amennyiben az igazgatóság nem a Szövetkezetnek a nevében, hanem a saját nevében és aláírásával adta a kérdéses váltókat, úgy kötelesek kifizetni minden haladék nélkül abban az esetben, ha nem esnek konverzió alá. A falusi iparosok, kisgazdák, földművesek konverzió alá esnek és váltó tartozásaikat sem kötelesek fizetni. Ha konverzió alá estek Önök, a konverziós törvény rendelkezései értelmében, mint kisgazdák, évi 1% kamatot kell fizetniök. Az ügyvédi követelés, mint munkabér tartozás, nem esik konverzió alá és azért az eljárás folytatható.

K. J. kerékgyártó. A mult heti számunkban közöltek kiegészítése képpen tudomására hozzuk a következőket: A menyasszonyi kelengye vámmentesítését következőképpen kell kérelmezni. Össze kell állítani a listát, mely darabonként megnevezi, illetőleg felsorolja a kelengye egyes darabjait. A községi előjáráságnak igazolnia kell, hogy a kelengye tulajdonosa férjhez ment. Ezt a hatóságilag megerősített listát be kell terjesztetni a pénzügyminisztériumba (Ministerul Finantelor) egy kérvénnyel együtt, amelyben a kiviteli vámmentességet kéri a

kelengyére. Ugyanezt a kérést a magyar pénzügyminisztériumba is be kell küldeni a fenti listával együtt, amelytől a beviteli vámmentességet kell kérnie.

F. L. A közegészségügyi törvény értelmében kétféle bába van és pedig kör és községi. A körbábát a vármegyei választmány nevezi ki és a vármegye fizeti a költségvetésben megállapított fizetéssel, mely havi 1900—2200 lej között van megállapítva. A községek ezen fizetéshez nem kötelesek hozzájárulni. A községi bábát a községi képviselő testület alkalmazza és a község fizeti. Ezek havi fizetését a törvény 50 lejtben állapítja meg, de ha a község anyagi viszonyai megengedik, megállapítható magasabb összeg is. Ami a szüléseknél való közreműködést illeti, ezeknek díjazása a felek szabad megegyezésére van hagyva, a hatóság azt kötelezőleg nem állapítja meg. Egyes vármegyék egészségügyi bizottságai a szülésnél való közreműködést il-

letőleg és a díjakra vonatkozó megállapított bizonyos teleket, ez azonban nem bírólező erővel. A fentiek alapján hát kötségtelenül megállapítható, hogy a körbábák alkalmazásának fizetése nem képezi a község kötelezettségét. A községek díjazása és köteleessége a községi bábák alkalmazása és azok fizetésének megállapítása, amely havi 1900 lejtől kevesebb nem lehet.

S. M. Ön aziránt érdeklődik, hogy a légyfogó enyvet hogyan kell elkészíteni. Válaszunk a következő. 30 rész hegedűgyantát, 19 rész lenolajat és 1 rész szarvaszt összeolvasztunk. Először a gyantát olvasztjuk meg s ha megolvadt, hozzáadjuk a sárgaréz végtül a lenolajat. Lehetőleg keverni kell a tulhevitést, hogy a viasznak csalogató méz nem megmaradjon. Az elkészített enyv felkenjük papirszalagokra vagy dobozokba öntjük. Van egy másik elkészítési mód is, amely a következő: 100 rész

Tanuld meg!

Hogyan óvjuk magunkat a villámcsapástól? Nyári zivatarok alkalmával a mezőn dolgozó munkások élete nagy veszedelemben forog a villámcsapások miatt. Évről-évre szomorú híreket közlünk lapunkban arról, hogy embereket sujtott agyon a villám. Ez ellen a veszedelem ellen legtöbb ember nem tud ugyanis helyesen védekezni. Zivatarok alkalmával rendszeren futva menekül mindenki a mezőről a fák alá, boglyák tövébe. Már pedig a futó emberbe, vagy a fák és boglyák alá húzódott emberbe a villám sokkal könnyebben belesujt, mint a nyugodtan, helyt maradó emberbe. Zivatarok alkalmával tehát, ha a falut nem tudjuk kellő időben elérni, leghelyesebb a földön nyugodtan fekve maradni. Legfeljebb megázik az ember, de megmenekül esetleg a haláltól.

Tejes borogatás hülés ellen. A hüléses (reumás) betegségek gyógyításánál tudvalevőleg a tejes borogatásnak nagy szerep jut. A hüléses betegek gyógyításánál a tejes borogatással párhuzamosan gyógykezelésnek alkalmazása is hatékony. Legújabbán egy olasz orvos meglepő felfedezést tett a reuma és az ehhez hasonló betegségek gyógyítása terén. Az orvos a beteg testrészeire nyers tejes borogatást alkalmazott. A gyógykezelésnek azonnali eredményt hozott, a beteg megszokott lenni s a beteg gyógyul. Az orvos kísérletei során egy olyan beteget gyógyított meg 24 óra leforgása alatt nyerstejes borogatással, aki hét hete ágyban feküdt. A beteg a reuma daganatai teljesen tűntek és fájdalmai megszűntek. Próbáld meg s ha beválik — tanuld meg alkalmazását.

Szerezzünk új előfizetőket!

gedügyantából, 50 rész lenolajból, 50 rész terpentinből és 10 rész mézből is készíthetünk légyfogó enyvét. Az első receptnél leirtakhoz hozzákeverhetünk még 5 gr. hulladék automobil gumit, miáltal az enyv ragadóssá lesz s ha fel akarjuk kenni a papírra, nem folyik le róla olyan könnyen, mint ahogy az első leírás szerint közöltük.

A szerkesztésért felel
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztői hírvételek

Előfizetőink egy része úgy látzik nem veszi elég komolyan azon többbizben tett felhívásunkat, hogy csak azoknak küldhetünk lapot, akik nincsenek hátrélékban. Ezért a hátrélékosokat ismételtén figyelmeztetjük, hogy ne kényszerítsenek bennünket arra, hogy részükre a további lapküldést megszüntessük, hanem a már kiküldött utalványon feltüntetett összeget igyekezzenek sürgősen beküldeni. Ha ezt megteszik, lapunkat részükre ezután is pontosan elküldjük minden héten. Ezeket hozzuk a hátrélékosok tudomására s reméljük, hogy felszólításunkat ezúttal komolyan veszik s igyekezni fognak tartozásaikat mielőbb rendezni.

A. I. Olthévíz, M. I. Torockó, K. M. Görgényüvegcsür, P. A. Nyujtód, H. I. Csikszentdomokos, J. F. Előd, K. P. Korond, D. J. Érmindszent.

Itt felsoroltak az új előfizetőinkért lelkes és önzellen támogatóinkért fogadják mély tiszteletünket, hálaikat és köszönetüket. Bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

B. V. Többbizben közöltük már, hogy csak azon tanácskérő levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej tanácsadási díj bélyegben mellékelve van, vagy azt pénzben beküldik. Továbbá csak azoknak adunk tanácsot, akik előfizetőink, míg a kik nem rendelték meg lapunkat, szóval nem előfizetőink, nem állhatunk rendelkezésükre.

B. A. Szőkefalva. Forduljon Dezső Miklós ny. felügyelő urhoz Aiud-Nagyenyed. Ő adta a tanácsot. Ajánlhatjuk a Valló-Török: Méhtenyésztés vezérfonala könyvet. Ára 30 lej. Küldje be utalványon a pénzt s a könyvet azonnal megküldjük.

K. M. Rigmány. A 150 lejt megkaptuk. A szelvényen irt valamit a nyáradszeredai vásárok megváltozásáról. Azonban nem lehetett kiolvasni, illetőleg pontosan megállapítani a napokat s ezért kérjük azt megismételni.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: G. I. Olthévíz 225 (ebből 150 lej előfizetés és 75 lej hirdetésért), ifj. O. J. marezuk Mezőveresegyháza 150 (r. 1932. dec. 31-ig), P. J. Mezőszentmihály 150, N. J. G. Nagysármás 150, ifj. P. A. Szováta 155, id. N. F. Mező-

panit 150, S. L. Kisgörgény 85, H. I. Hidvég 150, Gy. J.-né Mihályfalva 150, M. J. Turvékonya 155, P. L. Hirip 155, B. E. Erdőd 200, id. Sz. Zs. Érszentkirály 150 M. J. Kraszna 155, H. F. Bogdánd 85, S. I. Zilah 150, K. Sz. F. Szilágyzovány 150, Sz. J. Désakna 150, S. L. Dés 85, B. M. Buziás 100, O. J. Temesvár 150, Cs. J. Karácsonyfalva 50, Hitelszöv. Farkaslaka 300, G. T. Firtosmartonos 150, ifj. P. S. S. Márafalva 150, Sz. M. J. Zetelaka 150, id. D. L. F. Mezőköbölkut 300 lej.

Kaszák

olcsó árban és jó minőségben

garantiás steier acélból

65, 70, 75 és 80 cm.

55 Lei darabonként

10 db vételnél a rendelésnek 1 db ingyen küldve.

Szállít utánvét mellett:

Balogh Gyula Utóda
Deva-Déva.

A Szent István-Társulat kiadásában megjelent az első, **magyarföldön készült**, teljes latin-magyar

MISSZALE

a Római Misekönyv szerint.

Terjedelme 1488 lap. Tartalmazza az összes szentmise szövegeket, amelyeket az egyetemes Egyház használ és mindazokat a szentmiséket, amelyeket Magyarországon általában mondanak, minden nap, ünnep- és vasárnap jelentőségének méltatását, minden szentnek rövid életrajzát, az összes körmeneteket, a nagyheti szertartásokat és a szentmisével kapcsolatos liturgikus imádságokat. — A legfinomabb bibliapapíron készült, úgy hogy bő terjedelme mellett is zsebben könnyen hordozható.

Árait a kiadó Szent István-Társulat úgy szabta meg, hogy mindenki számára hozzáférhető legyen:

Egészvászonkötésben, vörösmetszéssel	— — — — —	Lei 250
Egészvászonkötésben, aranymetszéssel	— — — — —	Lei 280
Finom bőrkötésben, vörösmetszéssel	— — — — —	Lei 470
Finom lörökötésben, aranymetszéssel	— — — — —	Lei 530

Megrendelhető a **MINERVA** könyvesboltban Cluj-Kolozsvár

Str. Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 1 sz.

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehdát magyar köteletség biztosítását ide átadni

Rendelje meg a
PÁSZTORTÚZ

szépirodalmi és művészeti képes folyóirat

ELŐFIZETESI DIJ:

Egész évre ... 500 L. Félévre 260 L.
Negyedévre 140 L.

Kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár,
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-u.) 5. szám
Kérjen mutatványszámot.

Apróhirdetések.

Közljük olvasóinkkal, hogy az apróhirdetések tarifáját f. év május 1-től leszállítottuk a következőképpen:

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Állástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Eladó cséplőgarnitúra! Vennék csak jókarban levő malomberendezést és egy viziturbinát 250—270 eséshez 800—1000 liter vízmennyiség. Csereüzletet is kötik. Bővebbet *Gréczi Antal Crasna-Kraszna, jud. Sălaj.*

Keresek falura kéttágu családból álló házaspárhoz mindenes jól főző szakácsnét. *Sebestyén Ferenc Crișău-Boroskrákó p. u. Ighiu, jud. Alba.*

Ha sikert akar elérni,
hirdessen a
„MAGYAR NÉP”-ben!

**KONFIRMÁCIÓ
EMLEKLAPON**

szép izléses többszintű nyomással, vastag könyvpapíron

17×25 cm. nagyságban drbjá
Lei 250

23×31 cm. nagyságban drbjá
Lei 3—

Kapható a

MINERVA

könyv- és papirkereskedésben,
Cluj-Kolozsvár, Strada Regina Maria
(Deák Ferenc-u.) 1.

Rendeljétek

„Szentháromság” kaszát

és

„Szentháromság” követ.

Az idén is teljes jótálással adunk minden darabot.
Az idén is minden tiz darabra egyet jutalomképen adunk.
Az idén is a meg nem felelő kaszát kicseréljük.
Az idén is a postaköltséget mi fizetjük.
Balkezes kaszák is kaphatók.

Csak épen az árakat szállítottuk le.

„Szentháromság” kaszák árai:

65	70	75	80	85	90	95 centisek
85	90	95	100	105	110	115 Lei.

Tiz darab „Szentháromság” kő ára százötven Lei.

Három darab kaszánál kisebb rendelésnél a postaköltséget felszámítjuk.
Megrendelhető utánvétellel magánál a Kaszatelepnél, vagy a faluban levő megbízottunknál.

„Szentháromság” Kaszatelep
Crașul-Neu — Avasujváros, Județul Satu-Mare.

Könyvosztályunk
(a MINERVA könyvesbolt)

közi olvasóinkkal, hogy az elfogyott népszínművek közül új kiadásban jelentek meg

Géczy: Gyimesi vadvirág
— Amit az erdő mesél
Csepreghy: Sárga csikó
— Piros bugyellárás

Almási: A tót leány
Rátkay: Felhő Klári
Lukács: A vereshajú
Szigligeti: A cigány
Berczik: Parasztkisasszony
Tóth Ede: A t'onc

és darabonként 55 lejért kaphatók.
Újabb népszínművekből is nagy raktárunk.
Kérje jegyzékünket!